

GDP, 2011–2020

2020-ban Erdély hat megyéjében csökkent átlag alatt a GDP

A koronavírus-járvány első évében Románia gazdasága reálértéken 4,4%-kal csökkent az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság előzetesen becsült adatai szerint. A GDP éves csökkenési üteme hat erdélyi megyében volt kisebb az országos átlagnál. A rangsor élén Kolozs megye áll, ahol a tavalyi visszaesés mindössze 1,2%-os volt, ezt követi Maros (1,8%), Szeben (3,0%), Fehér (3,2%), Brassó (4,0%), illetve Hargita megye (4,3%).

Az elmúlt évtizedben Románia bruttó hazai terméke nominális euró értéken 63%-kal bővült, az egy főre jutó GDP 6544-ről 11 162 euróra nőtt – figyelembe véve a 2020-as visszaesést is. Erdélyben jelentős arányú növekedés tapasztalható, míg az évtized elején a régió hozzájárulása az országos GDP-hez 32% körüli volt, ez megközelítőleg 33%-ra emelkedett az elmúlt években.

Erdélyen belül a Kolozs és Maros megyéket felölelő közép-erdélyi régió erősödött látványosan, a gazdaság volumene itt megduplázódott 2011 és 2020 között, az egy főre jutó GDP értéke rendre meghaladta a dél-erdélyi, illetve a bánági teljesítményt is. A partiumi régió gazdasági eredménye is jól alakult, a volumen 66, az egy főre jutó GDP 74%-kal bővült, alapvetően Bihar és Szilágy megye erősödött átlagon felül. Székelyföld is javított pozícióján, az egy főre jutó GDP tekintetében Észak-Erdély fölé került 2018-tól kezdődően. Kovászna és Hargita megyében az egy főre jutó GDP az országos átlag 71-73%-át éri el.

1. Módszertan

Elemzésünkben a 2011–2020 közötti romániai bruttó hazai terméket (GDP-t) vizsgáljuk. A GDP az összes megtermelt áru és szolgáltatás értéke csökkentve az előállításukhoz használt áruk és szolgáltatások értékével. A 2011–2018 közötti adatok a folyó piaci áron számolt, euróban kifejezett értékek.¹ A 2019-es és 2020-as adatok az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság (CNSP) előzetesen becsült adatai, tehát nem végleges értékek.²

Az egy főre eső GDP kiszámolásánál a 2012–2019-es periódusra az Országos Statisztikai Intézet évközepe rezidens lakosságát használtuk.³ A 2011-es népességszámot a 2011-es népszámlálási eredmények alapján becsültük, a megyék súlyát rávetítve az INS által közölt országos évközepe népességszáma. A 2020-as lakosságszámot a CNSP által közölt GDP-érték és egy főre eső GDP-ből következtettük vissza.

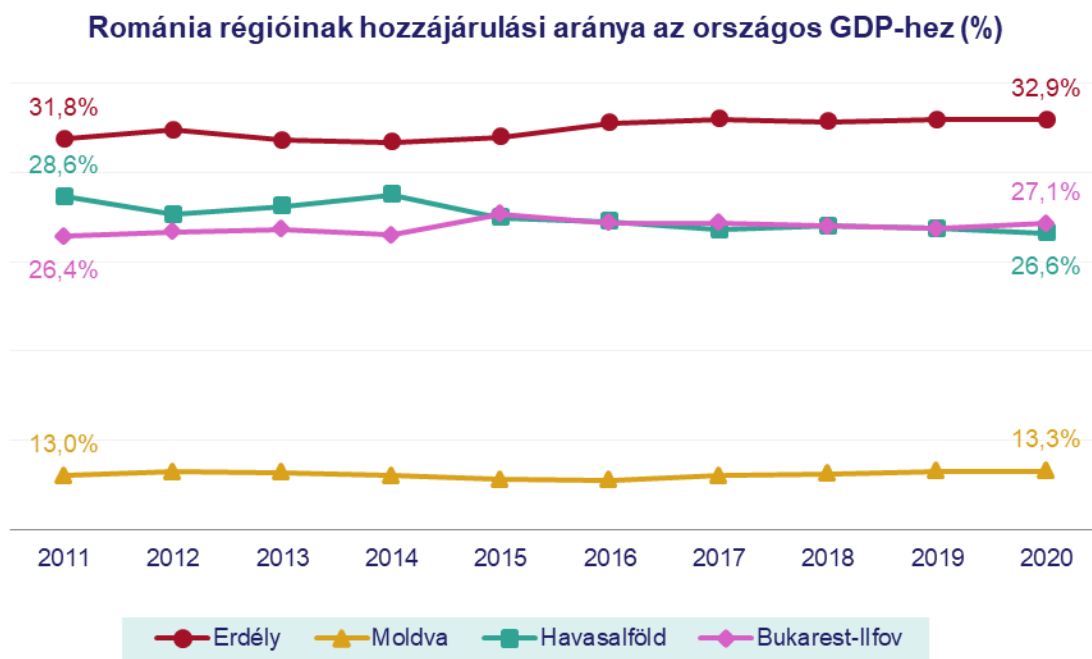
¹ Eurostat – Gross domestic product (GDP) at current market prices by NUTS 3 regions (tábla kódja: nama_10r_3gdp). Letöltés dátuma: 2021.04.08.

² CNSP – [Proгноза în profil teritorial – varianta de iarnă 2021](#). Letöltés dátuma: 2021.03.26. Az euróban kifejezett GDP-értéket az egy főre eső értékek és a népességszám felhasználásával számoltuk ki.

³ Országos Statisztikai Intézet (INS) – Populația rezidentă la 1 iulie (tábla kódja: POP106A). Letöltés dátuma: 2021.04.08.

2. Régiók súlya az országos GDP-ben

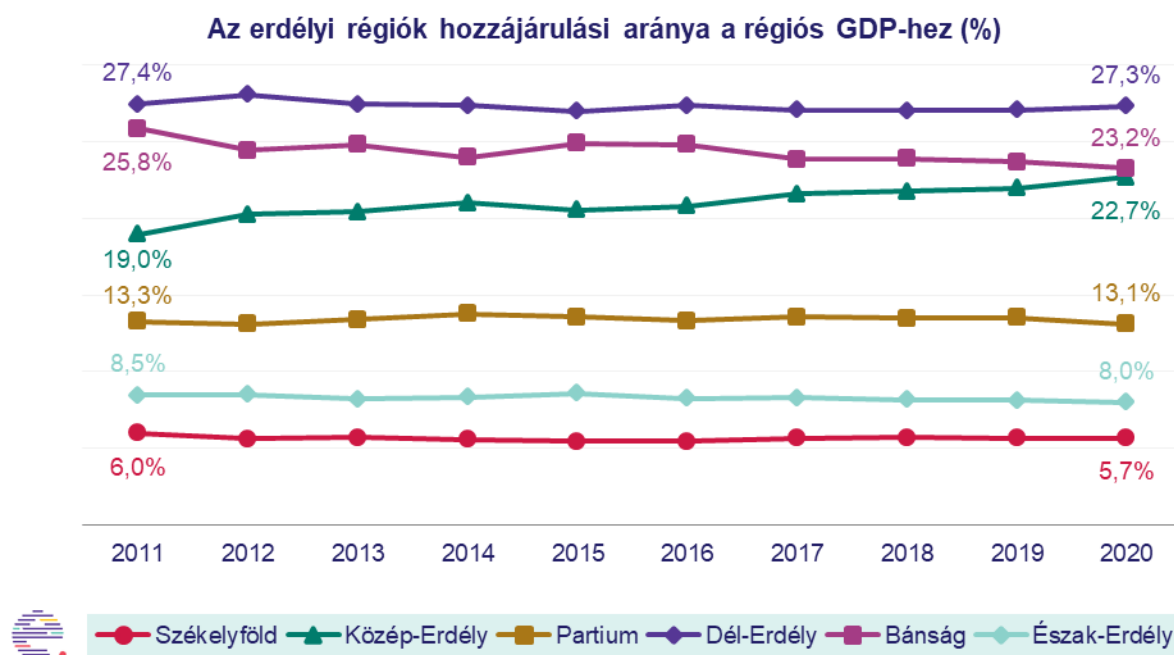
2020-ban Erdély tizenhat megyéje⁴ állította elő Románia bruttó hazai termékének (GDP-jének) 32,9%-át, ami enyhén elmarad a 34,4%-os lakossági súlyától. Az elmúlt tíz évben Erdély gazdasági súlya enyhén növekvő tendenciát mutat, míg az évtized elején a régió hozzájárulása az országos GDP-hez 32% körüli volt, ez megközelítőleg 33%-ra emelkedett az elmúlt években. Szintén növekedett a Bukarest-Ilfov régió gazdasági ereje, amely a 11,6%-os lakossági arányát jóval meghaladva, az országos össztermék volumenének mintegy 27%-át termeli meg. Románia történelmi régiói közül Havasalföld gazdasági súlya 27,5% körüli az országos GDP-ből, ami számottevően elmarad a 33%-os lakossági arányától. Ebben az összevetésben Moldova szerepel a legrosszabbul: miközben a lakosság 21%-a él ebben a régióban, a hazai össztermék 13%-a kerül itt előállításra.

Az erdélyi régiókon⁵ belül a Bánság, Közép-Erdély és Dél-Erdély a lakosságon belüli súlyához képest nagyobb mértékben, a Partium, Észak-Erdély és Székelyföld pedig kisebb mértékben járult hozzá a régió gazdasági volumenéhez. A 2011–2020-as periódus átlagaival számolva Dél-Erdély a régiós GDP 27,3%-át, a Bánság a 24,2%-át, Közép-Erdély a 21,2%-át, a Partium a 13,4%-át, Észak-Erdély a 8,3%-át, Székelyföld pedig az 5,6%-át adja. Az elmúlt tíz évben a relatív súlya Közép-Erdélynek növekedett jelentős mértékben, hozzávetőlegesen 20-ról 22%-ra, illetve a Bánságé csökkent, 25-ről 24%-ra.

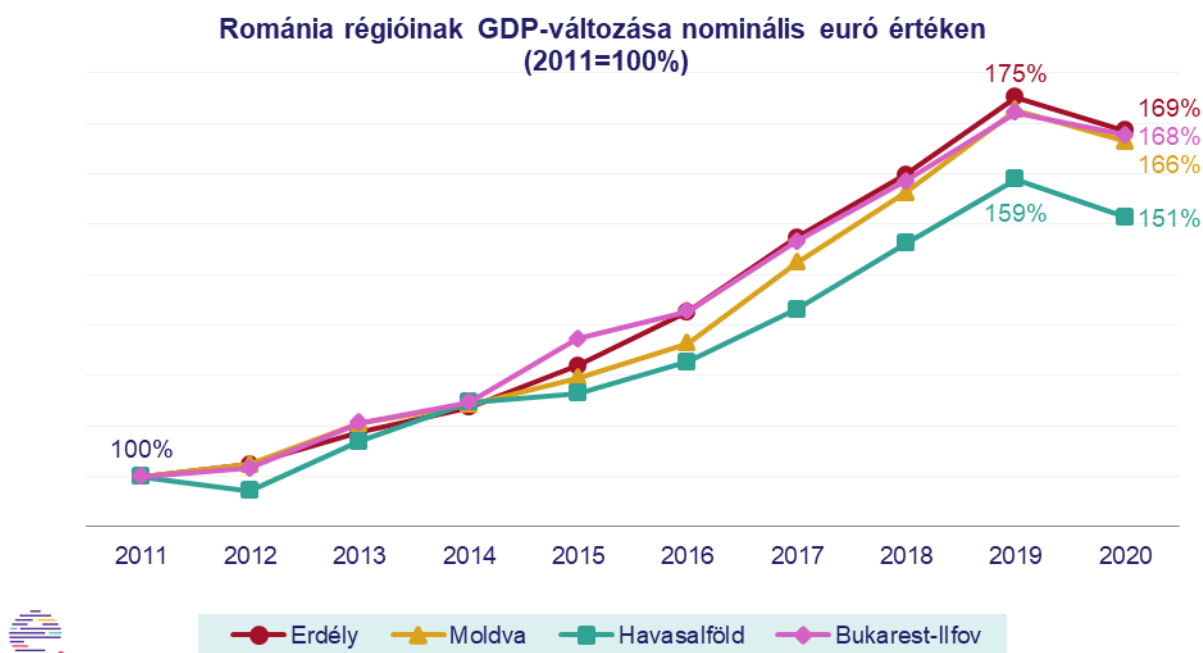
⁴ Romániát négy régióra osztottuk: Erdély, Moldva, Havasalföld és Bukarest-Ilfov. Lásd a részletes leírást az <http://erdelystat.ro/modszertan> menüpont alatt.

⁵ Erdélyi régiók: Székelyföld (Hargita és Kovászna megye); Közép-Erdély (Kolozs és Maros); Partium (Bihar, Szatmár és Szilágy); Dél-Erdély (Brassó, Fehér, Hunyad és Szeben); Bánság (Arad, Krassó-Szörény és Temes); Észak-Erdély (Beszterce-Naszód és Máramaros).

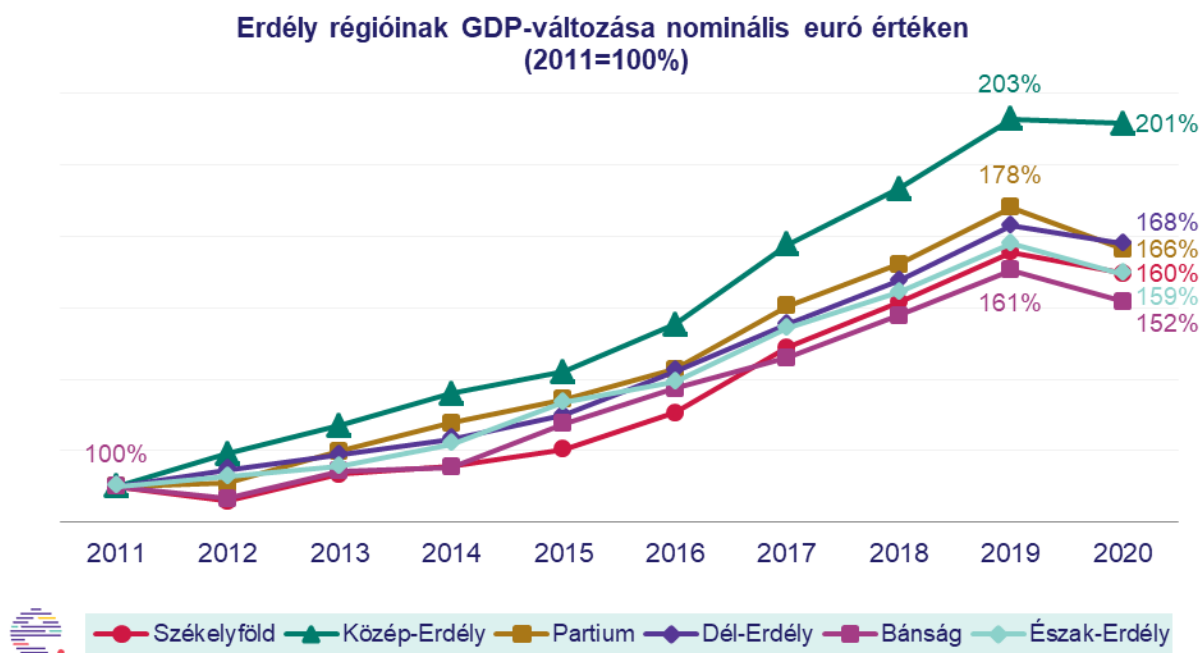

3. A bruttó hazai termék változása

Nominális euró értéken számolva 2011 és 2019 között Románia bruttó hazai terméke 69%-kal nőtt, a bővülés minden régióban és szinte minden évben töretlen volt. A legnagyobb arányú növekedés Erdélyben tapasztalható (75%), Moldvában 73, a fővárosi régióban 72, Havasalföldön pedig 59%-os. 2020-ban, a koronavírus-járvány első évében a gazdaság volumene minden régióban visszaesett, erre külön kitérünk a fejezet végén.

Erdélyen belül 2011 és 2019 között a nominális euró értéken számolt GDP-növekedés Közép-Erdélyben volt a leghangsúlyosabb, az itt előállított volumen megduplázódott, de jelentős volt a bővülés Partiumban (78%), Dél-Erdélyben (73%), Észak-Erdélyben (68%), Székelyföldön (66%) és a Bánságban (61%) is.

2020-ban országos szinten a bruttó hazai termék reálértéken 4,4%-kal esett vissza az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság téli jelentése szerint, amit később 3,9%-ra korrigáltak.⁶ Mivel a megyei adatok csak a korábbi közlésben érhetők el, a továbbiakban azzal számolunk.

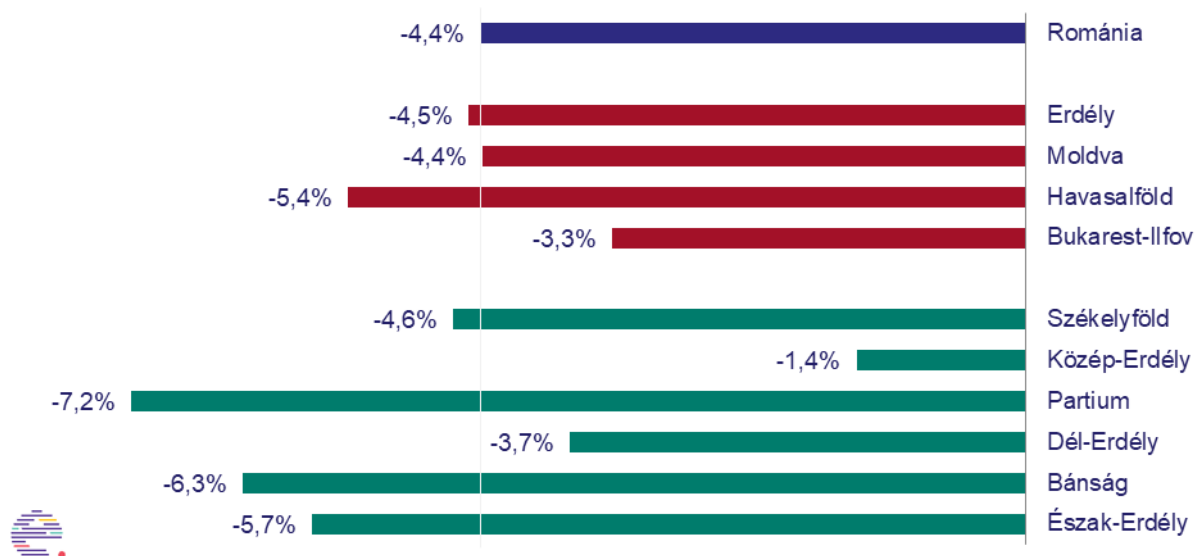
Románia régiói közül a fővárosi övezetben volt a legkisebb arányú a bruttó hazai termék csökkenése (3,3%-os), Moldvában 4,4, Erdélyben 4,5 átlagos, Havasalföldön pedig jelentős, 5,4%-os visszaesés volt regisztrálható a járvány évében.

Erdélyen belül a közép-erdélyi régióban volt a legkisebb a gazdasági volumen csökkenése, mindössze 1,4%-os. Dél-Erdély (3,7%) és Székelyföld (4,6%) gazdaságának mérséklődése átlagosnak tekinthető, jelentős visszaesés Észak-Erdélyben (5,7%), Bánságban (6,3%) és a Partiumban (7,2%) volt.

Az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság előzetesen becsült adatai szerint minden megyében mérséklődés volt tapasztalható. **A GDP reálértéken számolt éves csökkenési üteme hat erdélyi megyében volt kisebb az országos, 4,4%-os átlagnál.** A rangsor élén Kolozs megye áll, ahol a 2020-as visszaesés mindössze 1,2%-os volt, ezt követi Maros (1,8%), Szeben (3,0%), Fehér (3,2%), Brassó (4,0%), illetve Hargita megye (4,3%). Átlag feletti csökkenés Szilágy (4,7%), Máramaros (4,8%), Kovászna (5,1%), Temes (5,6%), Krassó-Szörény (6,1%), Beszterce-Naszód (7,2%), Arad és Bihar (7,7%), illetve Szatmár (7,9) megyében volt.

⁶ A használt GDP-deflátor értéke 2,63, lásd a [CNSP téli adatait](#). Letöltés dátuma: 2021.03.26.

Románia és régióinak GDP-változása 2019 és 2020 között, reálértéken (%)

4. Egy főre jutó GDP

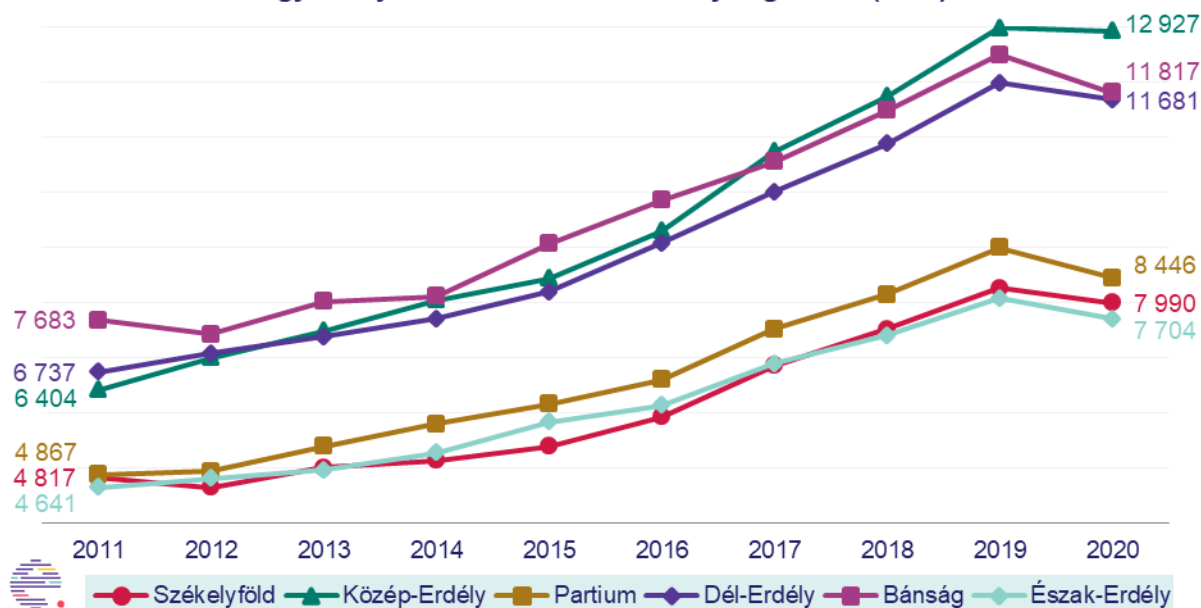
A gazdasági teljesítmény volumene, illetve változása mellett fontos figyelemmel követni az egy főre eső GDP értékét is, ez mutatja meg mekkora népességű térség állította elő az adott gazdasági eredményt.

Az előzetes adatok alapján Romániában 2020-ban az egy főre jutó GDP értéke 11 162 euró volt. A nagyrégiók tekintetében Bukarest-Ilfov értéke kiugró, 25 142 euró, ezt követi Erdély (10 684), Havasalföld (9019), és Moldvában a legalacsonyabb, 7182 euró az egy főre jutó hazai össztermék. Az elmúlt tíz év tendenciáit tekintve (beleértve a 2020-as visszaesést is) a legnagyobb ütemben Moldva egy főre eső GDP-je nőtt: nominális euró értéken számolva 75%-kal. Ezt követi Erdély (73%), Havasalföld (65%), a legkisebb mértékű bővülés pedig a fővárosi régióban volt (64%).

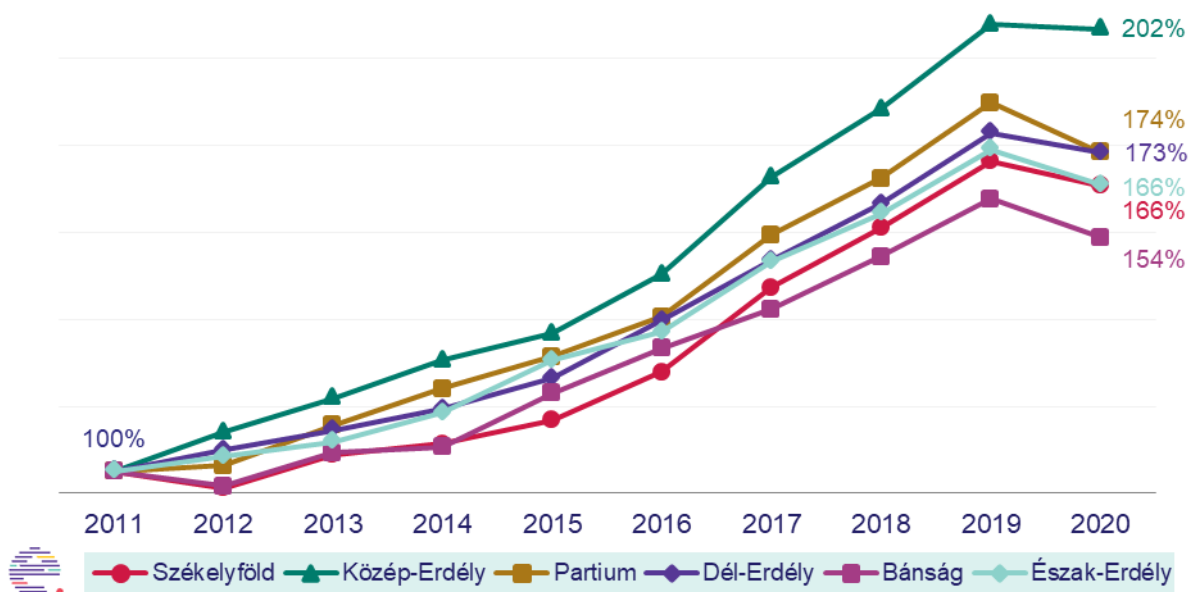
Erdélyen belül Közép-Erdély, Bánság és Dél-Erdély emelkedik ki, itt az egy főre jutó GDP 2020-ban 12 927, 11 817, illetve 11 681 euró volt. Ezekről viszonylag leszakadva következik a Partium (8446 euró), Székelyföld (7990 euró), majd Észak-Erdély (7704 euró). A 2011–2020-as periódusban a legnagyobb bővülés Közép-Erdélyben tapasztalható, 102%-os, Partiumban 74, Dél-Erdélyben 73, a Székelyföldön és Észak-Erdélyben 66, a Bánságban pedig 54%-os.

Az erdélyi megyék szintjén, sorrendben, Kolozs, Temes és Brassó megyében a legmagasabb a 2020-as előzetes adatok szerint az egy főre jutó GDP értéke (rögtön Bukarest után), míg a legalacsonyabb Máramaros, Szatmár és Beszterce-Naszód megyében. A megyei adatokat lásd a táblamellékletben.

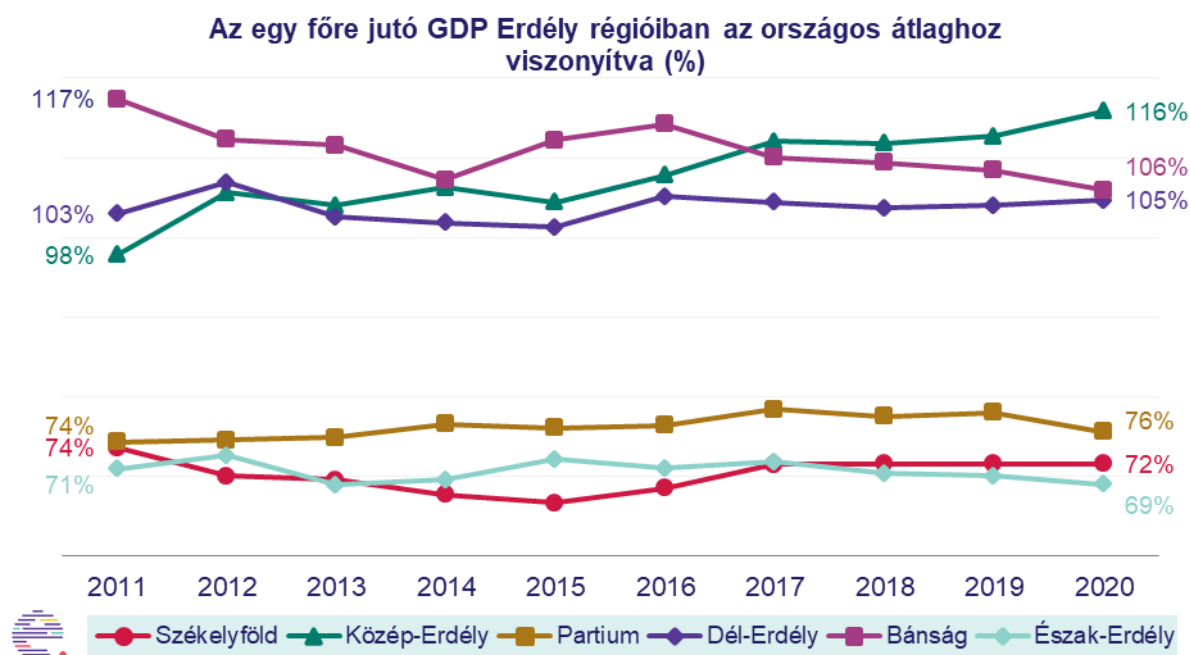
Egy főre jutó nominális GDP Erdély régióiban (euró)

Az egy főre jutó GDP alakulása Erdély régióiban (2011=100%)

Szintén fontos mutató, hogy az egyes régiókban regisztrált egy főre jutó gazdasági volumen hogyan viszonyul az országos átlaghoz. Az erdélyi régiók közül Közép-Erdély, Bánság és Dél-Erdély teljesít a romániai átlag felett, míg Partium, Székelyföld és Észak-Erdély jelentősen elmarad attól.

5. Területi egyenlőtlenségek

Az egyes régiók, megyék szintjén jelentősek az eltérések, például a legalacsonyabb és a legmagasabb egy főre jutó GDP-értékkel bíró erdélyi megyék (Kolozs és Beszterce-Naszód) között több mint kétszeres a különbség mértéke. A területi egyenlőtlenségek érzékeltetésére két mutatót használtunk: egyrészt az egy főre eső GDP szempontjából az országos átlag alatti megyék súlyát Románia lakosságához viszonyítottuk, másrészt Gini-indexet számítottunk a 42 közigazgatási egység között. A Gini-index alapvetően a jövedelmi egyenlőtlenségek mérésére használt mutató,⁷ az index 0 és 1 között mozoghat, minél magasabb az értéke, annál nagyobb az egyenlőtlenség az értékek (a mi esetünkben a megyék szintjén számolt egy főre jutó GDP) között.

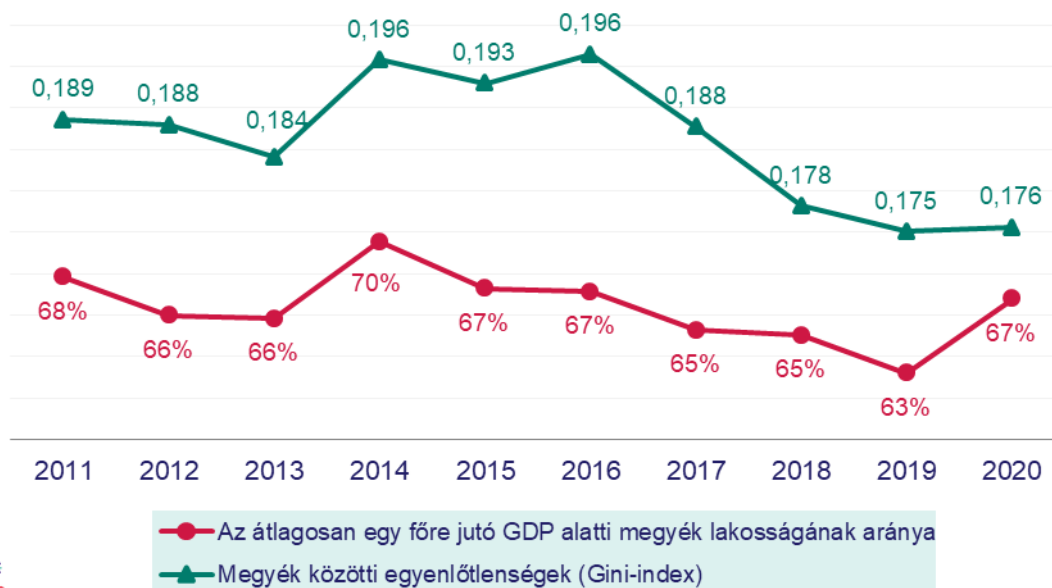
A vizsgált periódusban az ország lakosságának mintegy kétharmada (63-70%-a) olyan megyékben élt, ahol az egy főre jutó GDP nem éri el az országos átlagot. 2011 és 2020 között nyolc megye minden évben átlag feletti egy főre jutó GDP-vel rendelkezett (Bukarest, Kolozs, Temes, Constanța, Ilfov, Brassó, Prahova és Szeben), az egyes évek közötti eltérések abból adódnak, hogy Arad, Fehér és Gorj megye országos átlag alatt vagy felett teljesít.

A Gini-index alkalmasabb az egyenlőtlenség mértékének értékelésére. A Gini-együttható az elmúlt négy évben 0,196-ról 0,176-ra csökkent, ez a kevésbé fejlett megyék lassú felzárkózására enged következtetni, főképp a 2014–2016-os időszakhoz képest, amikor a legmagasabb volt a megyék közötti eltérés a vizsgált periódusban.

⁷ Az ekvivalens jövedelem Gini-együtthatója Romániában 2020-ban 0,338 volt. Forrás: Eurostat – [Gini coefficient of equivalised disposable income - EU-SILC survey](#) (tábla kódja: ilc_di12). Letöltés dátuma: 2021.06.02.

Területi egyenlőtlenségek az egy főre jutó GDP alapján

Közzététel: 2021. június 7.

További információ: Barna Gergő (barna.gergo@erdelystat.ro), Kapitány Balázs (kapitany.balazs@erdelystat.ro).

Korábbi Erdélystat-közlemények és -elemzések, módszertani leírások megtalálhatók a www.erdelystat.ro honlapon.

Előzetes igénylés után közleményeinket, elemzéseinket e-mailen elküldjük Önnek a megjelenés időpontjában. Erre vonatkozó igényét az info@erdelystat.ro e-mail címen jelezheti.

6. Táblamelléklet

Az egy főre jutó GDP az erdélyi megyékben és Bukarestben, 2011–2020

Megye	Mutató	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arad	GDP/fő (euró)	6 741	6 714	7 213	7 342	8 119	8 783	9 809	10 644	11 614	10 854
	Arány az átlagból	103%	101%	100%	97%	100%	102%	102%	101%	101%	97%
	Helyezés/42 megye	9	10	10	9	9	9	9	9	10	11
Beszterce	GDP/fő (euró)	5 080	5 129	5 169	5 395	5 949	6 439	6 969	7 439	8 056	7 492
	Arány az átlagból	78%	78%	72%	71%	74%	75%	73%	71%	70%	67%
	Helyezés/42 megye	17	18	26	22	22	20	24	26	27	30
Bihar	GDP/fő (euró)	5 111	5 080	5 469	6 014	6 384	6 870	7 719	8 387	9 310	8 678
	Arány az átlagból	78%	77%	76%	79%	79%	80%	81%	80%	81%	78%
	Helyezés/42 megye	16	21	18	15	14	14	14	16	14	19
Brassó	GDP/fő (euró)	7 581	8 206	8 690	9 063	9 564	10 592	11 495	12 553	13 826	13 364
	Arány az átlagból	116%	124%	121%	120%	118%	123%	120%	120%	120%	120%
	Helyezés/42 megye	6	6	6	7	6	5	5	5	4	4
Fehér	GDP/fő (euró)	6 382	6 605	6 872	7 328	7 846	8 444	9 633	10 614	11 764	11 543
	Arány az átlagból	98%	100%	96%	97%	97%	98%	101%	101%	102%	103%
	Helyezés/42 megye	10	11	11	10	10	10	10	10	8	9
Hargita	GDP/fő (euró)	4 784	4 682	5 011	5 162	5 322	5 836	6 856	7 457	8 270	8 019
	Arány az átlagból	73%	71%	70%	68%	66%	68%	72%	71%	72%	72%
	Helyezés/42 megye	26	26	27	27	29	28	26	25	23	22
Hunyad	GDP/fő (euró)	5 168	5 695	5 705	6 055	6 068	6 751	7 586	8 220	9 081	8 880
	Arány az átlagból	79%	86%	79%	80%	75%	78%	79%	78%	79%	80%
	Helyezés/42 megye	15	13	14	13	20	15	16	19	19	18
Kolozs	GDP/fő (euró)	7 566	8 279	8 952	9 616	9 997	11 368	13 385	14 326	15 890	15 801
	Arány az átlagból	116%	125%	125%	127%	124%	132%	140%	136%	138%	142%
	Helyezés/42 megye	7	5	5	5	4	3	2	2	2	2
Kovászna	GDP/fő (euró)	4 868	4 571	4 993	5 078	5 487	6 042	6 857	7 616	8 241	7 947
	Arány az átlagból	74%	69%	69%	67%	68%	70%	72%	73%	71%	71%
	Helyezés/42 megye	24	30	28	29	27	26	25	23	25	24
Krassó	GDP/fő (euró)	4 924	5 284	5 274	5 443	6 073	6 967	7 524	7 770	8 644	8 250
	Arány az átlagból	75%	80%	73%	72%	75%	81%	79%	74%	75%	74%
	Helyezés/42 megye	21	15	22	21	19	13	17	22	21	21
Máramaros	GDP/fő (euró)	4 379	4 610	4 831	5 189	5 758	5 944	6 830	7 369	8 094	7 832
	Arány az átlagból	67%	70%	67%	69%	71%	69%	71%	70%	70%	70%
	Helyezés/42 megye	29	28	31	26	24	27	27	27	26	26
Maros	GDP/fő (euró)	4 946	5 353	5 606	6 024	6 431	6 630	7 289	8 346	9 153	9 102
	Arány az átlagból	76%	81%	78%	80%	80%	77%	76%	79%	79%	82%
	Helyezés/42 megye	20	14	16	14	13	17	19	17	18	15

Megye	Mutató	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Szatmár	GDP/fő (euró)	4 573	4 663	5 185	5 365	5 701	6 119	7 060	7 584	8 269	7 698
	Arány az átlagból	70%	70%	72%	71%	71%	71%	74%	72%	72%	69%
	Helyezés/42 megye	28	27	25	24	25	24	23	24	24	28
Szeben	GDP/fő (euró)	7 530	7 347	7 700	7 828	8 696	9 794	10 642	11 381	12 406	12 122
	Arány az átlagból	115%	111%	107%	103%	108%	113%	111%	108%	108%	109%
	Helyezés/42 megye	8	7	8	8	8	8	7	7	7	7
Szilágy	GDP/fő (euró)	4 691	4 968	5 473	5 897	6 240	6 630	7 715	8 394	9 290	9 005
	Arány az átlagból	72%	75%	76%	78%	77%	77%	81%	80%	81%	81%
	Helyezés/42 megye	27	22	17	17	15	18	15	15	17	16
Temes	GDP/fő (euró)	9 469	8 789	9 671	9 695	10 870	11 674	12 194	13 428	14 511	13 747
	Arány az átlagból	145%	133%	135%	128%	135%	135%	127%	128%	126%	123%
	Helyezés/42 megye	2	3	3	4	2	2	3	3	3	3

Bukarest	GDP/fő (euró)	16 774	16 746	18 551	19 391	21 656	22 696	25 018	26 995	29 175	28 435
	Arány az átlagból	256%	253%	258%	256%	268%	263%	261%	257%	253%	255%
	Helyezés/42 megye	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Románia	GDP/fő (euró)	6 544	6 616	7 189	7 567	8 079	8 630	9 584	10 500	11 527	11 162
	Arány az átlagból	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Forrás: Eurostat- és INS-adatok alapján (2011–2018), CNSP-adatok alapján (2019–2020)